

TONY WU ČAROBNAJAK PODMORSKE FOTOGRAFIJE

OCEAN JE SIMFONIJA

RAZGOVARAO ■ ALEKSANDAR VRTARIĆ SNIMIO ■ ???

JEDNAKO POZNAT PO SJAJNIM SNIMCIMA IZ PODMORJA I ZAUZIMANJU ZA OČUVANJE BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI MORA, SLAVNI RONILAC NE BOJI SE - MORSKIH PASA

Od najranijeg djetinjstva Tony Wu je provodio većinu vremena u blizini oceana. Vrlo je rano naučio plivati, a ubrzo se zarazio i ronjenjem te čarolijama koje skriva podvodni svijet. Iz ljubavi prema oceanu odlučio se za studij morske biologije, a početkom devedesetih godina napokon je

svoju ljubav prema moru spojio s onom prema fotografiji. Kako danas kaže, mogućnost da fotografira podvodni svijet dala mu je priliku da istraži svoju kreativnu stranu, kao i da pokaže drugima koliko je važno naučiti cijeniti i voljeti more - i nastojati ga očuvati. Taj sada diljem svijeta poznati podvodni fotograf aktivno se

zalaže za očuvanje živoga svijeta u moru, trenutno živi u Singapuru i gradi karijeru autora o podmorju, o kojem je već napisao nekoliko knjiga. Njegov logo, stari kineski simbol za ocean, prati ga na svim putovanjima, a Tony kaže kako bez oceana ne može ni zamisliti svoj život. Osvojio je mnogobrojna priznanja

za svoj rad, a trenutno surađuje s dvadesetak elitnih magazina. Od njegovih je djela svakako najzanimljivija knjiga 'Tiha simfonija', o kojoj smo s Tonyjem razgovarali za čitatelje revije Nautica.

• **Kako se u Vama rodila ljubav prema ronjenju?**

S opremom ronim od 1990. godine, ali sam od najranijeg djetinjstva volio more, a kad sam, kao dijete, počeo roniti na dah, osjećao sam se nevjerojatno ugodno u moru i veoma sam se lako prilagođavao tom ambijentu. Inače sam odrastao uz more i volio sam sve u vezi s njim - ribolov, šetnje uz obalu, plivanje, ronjenje, igranje na plaži i promatranje mora. Dakle, jasno je da sam od malena bio očaran morem i to je vjerojatno glavni motiv zbog kojeg i danas ronim.

CJELINA STRADA BEZ SVAKOGA DIJELA

• **Studirali ste morsku biologiju i predani ste borac za očuvanje podvodnog svijeta. Kažete kako ljudi moraju naučiti razumjeti more. Koliko je to uistinu važno?**

Sve što se u moru događa ima izravan utjecaj na ljudsku populaciju, pa - jednostavno rečeno - moramo brinuti o moru jer tako brinemo o sebi. Primjerice, velik dio prehrambene industrije i svjetske ekonomije temelji se na proizvodima iz mora, a ukoliko ono bude zagađeno, ili dođe do prekomjernog izlova, to će dovesti svijet do katastrofe. S druge strane, ne mogu izostaviti ni estetsko doživljavanje mora. Ja se zbog mora osjećam živim i uživam u svakom trenutku provedenom u vodi. Sva ta prekrasna stvorenja, toliko tajni ispod morske površine, toliko mira i harmonije... dovoljni su razlozi da pokušamo sačuvati to bogatstvo.

• **Napicali ste knjigu 'Tiha simfonija'; čak je i sam naslov prilično zanimljiv i neobičan, kao da se za njim krije cijela filozofija.**

Recite nam nešto o tome...

Izraz 'Tiha simfonija' sam iskoristio da bih opisao ocean onima koji nikad nisu ronili. Glazbena simfonija obuhvaća četiri stavka, a orkestar je sastavljen od više ljudi koji sviraju na raznim instrumentima, pa je ljepota glazbe derivat kombinacije svih tih elemenata koji

stvaraju umjetnost. Ukoliko je jedan dio simfonije oštećen, tada je i cijelo glazbeno djelo uništeno, a upravo to se odvija u oceanima. Dakle, more se sastoji od mnogo različitih stanovnika i okružja u međusobnoj interakciji i ovisnosti jednog o drugom. Ocean je stoga umjetničko djelo, spoj različitih 'kultura', pa iako ne čujemo instrumente, imamo pravu simfoniju. Stoga sam to želio približiti ljudima i pokušati im objasniti koliko je važno da svi

uvelike pomaže, a izostanak straha je također poželjan. Jasno, kao i svaki normalan čovjek, i ja sam se bojao kad sam se prvi put susreo s velikim i gladnim morskim psom. Doslovce licem u lice... Ali, s vremenom sam se sve češće nalazio u takvim situacijama, pa danas znam kako morski psi reagiraju, poznajem njihovu inteligenciju i poštujem ih. Više puta sam se nalazio u situaciji kada sam uistinu bio ostavljen na milost i nemilost morskim

■ Širenjem spoznaja o životu u oceanima - a fotografija je pritom moćan medij - snažno se pridonosi svijesti o važnosti očuvanja biološke raznolikosti u njima

dijelovi te morske simfonije ostanu sačuvani i koliko je velika uloga ljudske civilizacije u tom procesu.

• **Između ostalih motiva, rado fotografirate morske pse. Meni se to čini zbilja opasnim. Kako uspijete ostati mirni u takvim situacijama?**

Treba mnogo vremena da čovjek upozna morske pse, ali kad ih upoznate, onda možete procijeniti i predvidjeti njihovo ponašanje. To

psima, ali se nikad nije dogodilo da me neki od njih napao. Veliki zubi ulijevaju poštovanje i divljenje, ali ne i strah. Treba znati da svaka životinja ima pravo na svoj životni prostor, a ukoliko je čovjek ne ugrozi u njezinom arealu, ona neće biti agresivna.

• **A ostali motivi? Što još rado fotografirate?**

Ne mogu reći da imam neki posebno omiljen motiv ili omiljenu vrstu. Nisu to ni morski psi... Najradije kamerom bilježim ponašanje neke ►

■ Najljepši snimci iz podmorja su oni na kojima je 'uhvaćena' neka životna situacija, poput hranjenja, razmnožavanja, mimikriranja...

vrste i odvijanje neke situacije, primjerice hranjenje, sukob, parenje, polaganja jajašaca ili kamufliranje. To su uvijek veliki izazovi i veliko nadahnuće. Takve situacije se ne događaju često i ponekad satima treba čekati pravi trenutak. Ustvari, za neke se fotografije čeka mjesecima ili čak godinama.

• **Što se tehnika snimanja tiče, imate li neku omiljenu?**

Veliki sam obožavatelj super-makro fotografije, što znači 1:1 i bliže. Često radim i do 5:1, a pored toga rado snimam i vrlo širokim kutovima, odnosno objektivima žarišne daljine 20 mm i manje. Riblje oko mi je jedan od najdražih objektiv. U principu, nisam neki pobornik fotografije koja bilježi onako kako ljudsko oko vidi. Radije snimam kadrove koje ljudsko oko perspektivom ne može vidjeti, jer su takve fotografije nešto zbilja posebno.

• **Možete li, kao posebnu, izdvojiti neku zemlju, odnosno more koje ste posjetili?**

Svaka destinacija je posebna na svoj način i za mene ne postoji loša. Poznajem mnoge ronioce koji putuju po svijetu u potrazi za lokacijama na kojima će otkriti nešto posebno, a onda se dogodi da se razočaraju. Ja idem na neko odredište da bih vidio određeni objekt, ali ako ga ne uspijem vidjeti, uvijek nadem nešto što me ispuni i zaokupi mi pažnju. Ali, ako već moram izdvojiti neku zemlju s izvanredno zanimljivim podmorjem, to je svakako Papua Nova Gvineja, vrlo veliko područje s malo stanovnika, tako da je podvodni svijet još uvijek očuvan i zaista prekrasan. Nema još ni pritiska posjetitelja, pa ni pretjerane turističke ili drugačije privredne eksploatacije. Smatram da ta zemlja ima velik potencijal i nadam se da će uspjeti podići životni standard stanovništva

bez dramatičnih utjecaja na morski svijet i cjelokupan okoliš.

SAČUVAJTE RADOZNALOST DJETETA

• **Amateri i početnici uvijek traže savjete od iskusnih ronilaca i fotografa. Kojeg se savjeta Vi najradije sjećate?**

Na početku moje snimateljske karijere jedan od mentora mi je dao savjet kojeg se i danas držim: rekao mi je da fotografiram i ronim za sebe, dakle zbog ljubavi, a nikako radi novca. Osim toga rekao je kako se profesionalni fotograf mora sa svakog zadatka i svake ekspedicije vratiti s nekoliko dobrih fotografija, bez obzira o koliko se teškim uvjetima radilo. Te su riječi obilježile moju karijeru, pa bih svima koji se počinju baviti podvodnom fotografijom savjetovao da svaki put uđu u vodu i pristupe nekoj situaciji kao da im je prvi put, s radozalošću zaigranog djeteta. Ta sposobnost uvelike pridonosi kvalitetnim fotografijama, bez obzira radi li se o nekoj novoj životinjskoj vrsti, terenu ili novoj fotografskoj tehnici.

• **Koju opremu koristite? Jeste li prešli na digitalni format ili još vjerujete filmu?**

Naravno da sam počeo s filmom, kojim se još ponekad koristim. Moj omiljeni film je Fuji Velvia, ali ipak najčešće koristim digitalne kamere i to Canon 1 DS MKII, 1D MKII i 5D s japanskim kućištima Zillion i stroboskopskim bljeskalicama Inon. Digitalnom opremom je daleko lakše i jednostavnije raditi, pa se može reći da sam u potpunosti prihvatio digitalnu fotografiju.

• **Koje mentalne i fizičke osobine mora posjedovati jedan podvodni fotograf?**

Po mom mišljenju, dobra prehrana je vrlo važna, jer je preduvjet za dobru kondiciju i zdravlje. Svakako treba vježbati, da bi tijelo bilo u dobrom stanju. Što se mentalne kondicije tiče, ona je možda najvažnija... jer um podvodnog fotografa mora uvijek biti otvoren za nova iskustva, a najveća greška je samoograničavanje ili preveliko samopouzdanje.

Nitko ne zna sve o oceanu, a jednako tako nitko ne zna ni sve o ronjenju i fotografiji, pa 'morski' snimatelj treba stoga uvijek biti spreman na istraživanje i upijanje novih

■ Tony Wu osobito voli makro fotografiju, zahvaljujući kojoj javnost doznaje kako zaista izgledaju - primjerice - sićušni graditelji golemih koraljnih grebena

informacija. Dakako, pored dobre tjelesne i mentalne kondicije, za dobru fotografiju treba imati i osjećaj. Fotograf mora osjetiti i razumjeti motiv koji snima i mora znati preni-

jeti poruku, odnosno sliku i situaciju iz mora prenijeti na površinu i predstaviti je promatraču na lijep i poseban način. Ako toga nema - nema ni fotografije. ■